

Aanpak minister Schouten bij zzp'ers en werknemers zonder pensioen 'te passief'

Financieel Dagblad - Martine Wolzak 10 oktober 2022

Vanwege de grote hoeveelheid vragen die nog leven in Tweede Kamer heeft minister Schouten vorige week al besloten dat de nieuwe pensioenwet niet meer op 1 januari volgend jaar in kan gaan.

In het kort

- Pensioenminister Schouten kan zorgen bij links over pensioenstelsel niet wegnemen.
- Ze heeft PvdA en GroenLinks nodig om nieuwe wet door de Eerste Kamer te krijgen.
- De oppositiepartijen vrezen een 'sociale ramp' voor 1,7 miljoen werkenden.

Pensioenminister Carola Schouten heeft de zorgen bij de linkse oppositie over werknemers en zzp'ers die niet of nauwelijks pensioen opbouwen, niet weg kunnen nemen. De minister is 'te passief', vindt bijvoorbeeld Kamerlid Senna Maatoug van GroenLinks.

De Tweede Kamer sprak maandag opnieuw vele uren met de minister over de voorgenomen hervorming van het pensioenstelsel en de nieuwe pensioenwet die daar bij hoort. Vanwege de grote hoeveelheid vragen die nog leven in het parlement, heeft Schouten (ChristenUnie) vorige week al besloten dat de wet niet meer op 1 januari volgend jaar in kan gaan, dat wordt op zijn vroegst 1 juli 2023.

Schouten heeft de steun van Partij van de Arbeid en GroenLinks nodig om de pensioenwet door de Eerste Kamer te krijgen, waar de coalitie geen meerderheid heeft. Een voorwaarde van de twee oppositiepartijen is dat de minister met extra maatregelen komt om ervoor te zorgen dat meer werkenden een aanvullend pensioen opbouwen.

PvdA en GroenLinks vrezen een 'sociale ramp' doordat circa 1,7 miljoen werkenden, anders dan de meeste mensen in loondienst, geen pensioenregeling hebben. Deels zijn dat zzp'ers, maar ook circa 13% van de werknemers aldus de laatste cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Keuzevrijheid voor zelfstandigen

De minister wilde maandag GroenLinks en PvdA wel tegemoetkomen. Maar tegelijkertijd wilde zij zich niet mengen in de vrijheid van zelfstandigen zonder personeel om zelf te beslissen hoe, waar en hoeveel zij sparen voor hun oude dag, en de vrijheid van sociale partners om zelf afspraken te maken over arbeidsvoorwaarden. Wat er dan nog aan plannen overblijft 'is onvoldoende', vindt Maatoug vooralsnog.

Zo kondigde Schouten aan dat zij werkgeversorganisaties en vakbonden in de Stichting van de Arbeid (Star) vraagt om hun eerdere plannen om de witte vlek - het percentage werknemers zonder aanvullend pensioen - terug te dringen, verder 'aan te scherpen'. Zoals met een betere pensioenregeling voor uitzendkrachten.

Daarnaast wil zij op aandringen van Henk Nijboer van de PvdA een afrekenbare doelstelling afspreken. Nijboer denkt zelf aan een halvering van de 13%, die is gemeten in 2018. De Star denkt overigens dat de witte vlek slechts 9% tot 10% is, waarmee de uitdaging al minder groot zou zijn. De

aanscherping en de doelstelling wil Schouten volgende week al met de Kamer kunnen bespreken en vraagt de partijen om geduld.

Wel of geen pensioenplicht voor zzp'ers?

Zzp'ers bouwen anders dan werknemers zelden pensioen op via pensioenfondsen, en meestal mag dat ook niet. Dat was al een heikel punt tijdens de onderhandelingen over het pensioenakkoord. De vakbonden wilden een verplicht pensioen voor deze groep, maar werkgevers en kabinet blokkeerden dat. Wel werd er een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zzp'ers afgesproken. Die aov lijkt er voorlopig vanwege uitvoeringsproblemen niet te komen, tot onvrede van Partij van de Arbeid en GroenLinks.

Ook Schouten is geen voorstander van een pensioenplicht voor zzp'ers. Wel wil zij laten onderzoeken of werknemers die uit dienst gaan en zelfstandige worden, voortaan standaard pensioen blijven opbouwen bij het fonds waar hun oude werkgever is aangesloten. Maar 'daar zitten nog wel wat haken en ogen aan', aldus de minister. Zo zullen andere commerciële pensioenaanbieders dat waarschijnlijk zien als marktbederf.

In het pensioenakkoord is wel afgesproken dat pensioenfondsen met de ingang van de nieuwe pensioenwet vijf jaar mogen experimenteren met pensioen voor zzp'ers die zich vrijwillig zouden aansluiten. Aanvankelijk stonden fondsen te popelen om daarmee aan de slag te gaan, maar dat enthousiasme is aanzienlijk bekoeld door de ingewikkelde regelgeving in het wetsvoorstel. Bij pensioenfondsen Zorg en Welzijn, ABP, en Bouw liggen de voorbereidingen voor een experiment al enige tijd stil.